

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ

ФИЛИАЛ РУСЕ

Клон Велико Търново

КУРСОВА РАБОТА

НА ТЕМА:

ПЛАНИРАНЕ НА АГРАРНАТА ФИРМА

Изготвил:

Проверил:

Велико Търново, 2014

УВОД

В съвременните пазарни условия предприятията от аграрния сектор са поставени в силно конкурентна среда, сложна и динамична, често променяща въздействието си върху стопанските субекти. Динамичността на пазарните процеси, условията на несигурност и риск в агробизнеса поставят пред сериозни изпитания ръководителите на аграрните предприятия. Това в голяма степен определя необходимостта от планиране. Макар вече то да не е административно задължение в предприятията, планирането на дейността е много необходимо, защото предпазва от несигурността и риска.

1. ОСОБЕНОСТИ В ПЛАНИРАНЕТО.

Плановата дейност на аграрната фирма е процес на системно вземане на решения във връзка с неговото бъдещо развитие, който обхваща подготовката и вземането на самите решения. Планирането е функция на управлението на дейността в аграрните предприятия. Ролята и значението на планирането като функция на управленската дейност се свързва с: повишаване на възможностите на фирмата да реагира на динамично променящите се условия и среда; разкриване на възможностите и рисковете, които съпътстват фирмата в нейното развитие; осигурява успешната дейност и повишава ефекта от функционирането. Това определя плановата дейност като един от съществените елементи във фирмата. Макар да се използват разнообразие от планове, трябва да се отбележи, че се планира на всички равнища на управление.

С планирането в голяма степен се залагат бъдещите успехи или несполуки на предприятието. То може да се дефинира като “комплекс от линии на поведение, процедури и методи”¹, използвани от ръководителите на предприятията, за да се осъществят поставените цели. Планирането е процес, при който се изучава миналото и настоящето, проектират се решения за бъдещето във връзка с основните икономически проблеми на бизнеса - за кого, какво, колко и как да се произвежда.²

Планирането започва с предварителен анализ на външната среда и вътрешните ресурси, за да се обосноват възможностите за постигането на поставените цели и стратегии, и предполага формулирането на конкретни вътрешнофирмени планове. С него се прави опит да се определят причинно-следствените връзки и взаимоотношения,

---

¹ Силаги Е. Планирането. No 13. ИУ - Варна, 1992, с. 11.

² Каменов, Д. Фирмено планиране, прогнозиране и контрол. ИИОО ОКОН. С., 1999, с. 9.

които ще възникват в резултат на прокарването на конкретни решения, и по този начин да се създадат алтернативни варианти за действие.

Разглеждайки планирането във фирмата като процес, могат да бъдат обособени следните етапи:

- 1) Първият се явява предпоставка за планирането и се отнася до анализа на средата, на чиято основа ще се формулират плановите цели.
- 2) Вторият етап се свързва с формулирането на варианти и избор на стратегия за действие, която ще се предприеме.
- 3) Третият етап е най-съществен и включва изработването на цялата система от вътрешнофирмени планове в предприятието.
- 4) Четвъртият етап се отнася до осъществяване на дейностите, заложи в вътрешнофирмените планове, т.е. реализира се заложеното на третия етап.
- 5) Петият етап се занимава с проверка, оценка и контрол върху изпълнените вътрешнофирмени планове.

При планирането в агробизнеса могат да се търсят специфични особености, породени от възможностите за развитие на аграрните предприятия, размерите на предприятията, особеностите на земеделското производство, спецификата на земеделската производствена система и др. Някои от по-важните особености са:

- В земеделието се използват биологични средства за производство - трайни насаждения, продуктивни и работни животни като основни средства и едногодишни растения, млади животни и животни за угояване като предмети на труда. Това налага в процеса на планиране да се търси възможност за съчетаване на икономическите принципи към биологичните закони.

- Характерът на производствения процес е специфичен. Първо, продължителността на производствените процеси в земеделието е голяма, което налага при планирането на процеси в бъдещето да се имат предвид събития, настъпили в миналото. Второ, съществува несъвпадение на периода, през който се влага труд, и времето на продължителност на производствения процес. Трето, земеделското производство има сезонен характер, което определя неравномерно във времето разход на труд и средства и постъпване на приходи от продажби на продукция.

- Природните условия са активен фактор в земеделското производство, което понякога затруднява достигането на прогнозните стойности, води до налагането на корекции в плановете на аграрните предприятия.